

Pobi-hankkeen loppuraportti:

*Kilpilahti, maailmanluokan teollinen
kiertotalouskeskittymä – kestävä ja älykästä
uusiutumista*

- tulokset ja toimenpidesuositukset

Tammikuu, 2018

Anna Kortesoja
Tea Miller
Pekka Pokela
Gaia Consulting Oy

Outi Ervasti
Heidi Bergman
Neste Jacobs Oy

Kestävä kasvua ja työtä -ohjelma

Posintra

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Sisällys

Kokonaiskuva hankkeesta (executive summary).....	3
Tausta ja tavoitteet	4
Hankkeen eteneminen	5
Toteutustapa ja menetelmät.....	6
Tulokset.....	8
a. Yleiset havainnot	8
b. Kiertotalouden ekosysteemi.....	8
c. Biojakeiden hyödyntäminen	9
d. Ylijäämälämmön hyödyntäminen	11
e. Edellytykset ja palvelut kuntoon uusien yritysten investointipäätösten tueksi	13
f. Pobi-verkoston toimintamalli	13
Toimenpidesuosituksset	16
Yhteenveto ja johtopäätökset.....	17

Kestävä kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Kokonaiskuva hankkeesta

'Bio- ja kiertotalouspuiston osaamiskeskittymän liiketoimintamalli' -hankkeessa Porvoon kaupunki ja Itä-Uudenmaan kehitysyritys Posintra ovat rakentaneet perustaa ja suuntaa Kilpilahden nykyisen teollisuusalueen voimakkaaksi kehittämiseksi bio- ja kiertotalouden teemoilla. Kehitystyötä on tehty yhteistyössä alueen yritysten sekä kestävän liiketoiminnan asiantuntijayrityksen Gaia Consulting Oy:n ja suunnittelutoimisto Neste Jacobs Oy:n kanssa. Hankkeen tavoitteena oli koota Kilpilahden teollisuusalueen kehittämiseksi yritysverkosto ja luoda sille yhteinen visio ja toimintamalli, joka edistää alueen kehittymistä bio- ja kiertotalouden alueilla kansainvälisen tason vetovoimaiseksi osaamiskeskittymäksi. Kehitystyön visioksi määriteltiin: *Kilpilahti, maailmanluokan teollinen kiertotalouskeskittymä – kestävä ja älykästä uusiutumista.*

Hankkeessa tunnistettiin Kilpilahden alueen mahdollisuuksia, synnytettiin alueen yritysten yhteinen bio- ja kiertotalousvisio, määriteltiin tärkeimmät hankeaihiot ja niiden toteutustavat sekä kehitettiin vision toteuttamista tukeva toimintamalli (Pobi-verkosto, Kilpilahti Forum). Lisäksi alueella toteutettiin erillisenä hankkeena materiaali- ja energiataseanalyysi. Hankkeen toteutustapa on ollut yrityslähtöinen, kehitystyötä ja yritysten yhteistyötä energisoiva sekä vahvaan vuorovaikutukseen perustuva: tuloksia on esitelty kaikissa vaiheissa sekä haettu yritysten yhteisiä näkemyksiä tarvittavista toimenpiteistä ja prioriteeteista jatkotyön suunnalle.

Hanke on nostanut Kilpilahden merkitystä ja arvostusta kansallisesti. Matkalla kohti Kilpilahden visiota on erityisen tärkeää huolehtia yritysten tiivistyneen ja hyvän yhteistyön jatkamisesta, kehitystyön edelleen kehittämisestä, konkretisoinnista ja resursoinnista. Erityisesti on huolehdittava edellytyksistä ja yrityspalveluista, joilla alueelle voidaan jatkossa houkutella uusia yrityksiä ja muita toimijoita.

Hanke on saanut osarahoitusta Euroopan aluekehitysrahastolta.

Kestävä kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Tausta ja tavoitteet

Porvoon Kilpilahti on Euroopan mittakaavassa merkittävä ja Pohjoismaissa suurin öljynjalostuksen, kemianteollisuuden ja uusiutuvien polttoaineiden tuotantoon keskittyvä teollisuusalue. Liiketoimintaympäristön muutosten ja globaalien markkinatrendien seurauksena bio- ja kiertotalouden on tunnistettu tarjoavan merkittävää uutta liiketoimintapotentiaalia Kilpilahden yrityksille. Hankkeessa 'Bio- ja kiertotalouspuiston osaamiskeskittymän liiketoimintamalli' Porvoon kaupunki ja Itä-Uudenmaan kehitysyritys Posintra rakentavat Kilpilahden uutta tulevaisuutta bio- ja kiertotalouden alalla yhteistyössä alueen yritysten, kestävän liiketoiminnan asiantuntijayrityksen Gaian ja suunnittelutoimisto Neste Jacobsin kanssa. Tässä yhteydessä Kilpilahden kiertotalouspuistolla tarkoitetaan aluetta, joka sisältää Kilpilahden teollisuuspuiston sekä Kulloon yritysalueen.

Posintran, Gaian ja Neste Jacobsin toteuttaman hankkeen tavoitteena oli koota Kilpilahden teollisuusalueen¹ kehittämiseksi yritysverkosto ja luoda sille yhteinen visio ja liiketoimintamalli, joka edistää alueen kehittymistä bio- ja kiertotalouden osaamiskeskittymäksi. Hankkeen tavoitteena oli myös vauhdittaa mukana olevien yritysten yhteistyötä ja parantaa niiden liiketoimintamahdollisuuksia sekä lisätä kiinnostusta invest-in -toimintaan. Hanke toteutettiin vuosina 2015-2017.

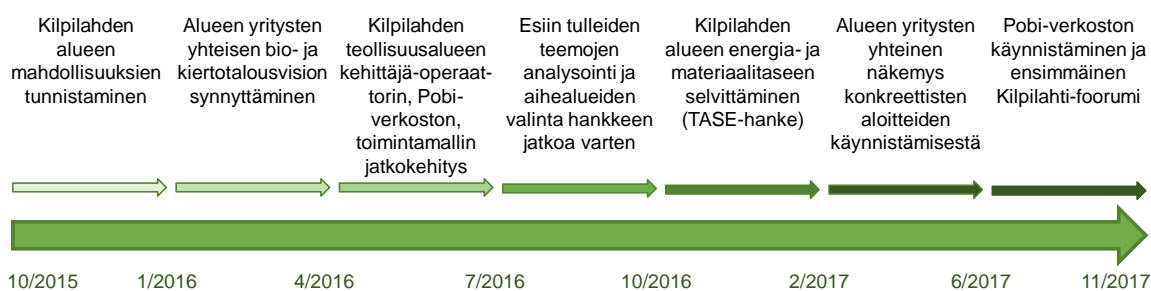
Hankkeen toteutukseen osallistuivat alueen yrityksistä Bewi Styrochem Oy, Bilfinger Industrial Services Finland Oy, Borealis Polymers Oy, Fortum Oyj, Gasum Oy, Itä-Uudenmaan Jätehuolto Oy, Porvoon Vesi, Porvoon Energia Oy ja Neste Oyj. Yhteistyöhön osallistuivat myös Porvoon kaupunki, kehitysyritys Posintra sekä yritykset, joilla on kiinnostusta osallistua teollisuuspuiston kehittämiseen.

¹ Kilpilahden teollisuusalue on kasvanut vuosien aikana orgaanisesti. Nykyinen **teollisuusalue** on kehittynyt löyhästi määritellyksi **teollisuuspuistoksi**, jossa on yleisiä, teollisuutta tukevia toimintoja. Molempia termejä käytetään tässä raportissa riippuen kontekstista. Kilpilahden kiertotalouspuisto on laajempi käsite sekä liiketoiminnan että maa-alueen suhteen, ja se pitää sisällään yritykset ja organisaatiot, jotka sijoittuvat nykyisen Kilpilahden teollisuusalueen lisäksi myös Kulloon yritysalueelle.

Hankkeen alkuvaiheen tuloksista on raportoitu tarkemmin väliraportissa elokuussa 2016. Tässä raportissa² keskitytään hankkeen loppupuolen tapahtumiin kesäkuusta 2016 marraskuuhun 2017 (hankkeen vaiheet on esitetty kuvassa 1).

Hankkeen eteneminen

Hankkeen eteneminen kesäkuusta 2016 marraskuuhun 2017 on esitetty tässä raportissa jaoteltuna neljään pääkokonaisuuteen. Ensimmäinen osakokonaisuus keskittyi esiin tulleiden teemojen analysointiin ja aihealueiden valintaan hankkeen jatkoa varten. Toinen teema sisältää Kilpilahdessa toteutetun energia- ja materiaalivirtojen selvityksen eli TASE-hankkeen tulosten hyödyntämisen. Kolmas teema keskittyi alueen yritysten yhteiseen näkemykseen konkreettisten aloitteiden käynnistämiseksi perustuen aikaisempien vaiheiden tuloksiin ja neljäs kehittäjä-operaattorin, Pobi-verkoston, käynnistämiseen. Kuvassa 1 on esitetty hankkeen vaiheet koko hankeajalla.

Kuva 1. Hankkeen eteneminen 2015-2017.

² Raporttimme perustuu kyseisen toimeksiannon suorittamisen yhteydessä saamiimme tietoihin ja ohjeisiin huomioiden toimeksiannon suorittamisen aikana vallitsevat olosuhteet. Oletamme, että kaikki meille toimitetut tiedot ovat oikeita ja virheettömiä, ja että asiakas on tarkistanut luovutettujen tietojen oikeellisuuden. Emme ole vastuussa raportin tietojen täsmällisyydestä tai täydellisyydestä, emmekä anna niitä koskevia vakuutuksia, ellei toisin ole mainittu. Raporttia ei tule milloinkaan osin pitää päätöksentekoa koskevana suosituksena tai kehotuksena. Emme ota vastuuta siitä, olemmeko tunnistaneeet kaikki toimitettuihin asiakirjoihin sisältyvät seikat, joilla voi olla merkitystä, mikäli näitä asiakirjoja käytetään myöhemmin tehtävien sopimusten osana. Toimitetun materiaalin ja asiakirjojen läpikäynti on toteutettu siten kuin olemme katsoneet asiassa asianmukaiseksi tarjouksessa sovitun työn laajuuden ja tarkoituksen valossa. Emme ole vastuussa raportin päivittämisestä myöhempien tapahtumien osalta (päivämäärä raportin etusivulla).

Toteutustapa ja menetelmät

Hankkeen toteutustapa on ollut yhteistyölähtöinen ja vahvaan vuorovaikutukseen perustuva. Toteutuksen menetelminä on käytetty keskusteluja, tapaamisia ja työpajoja Kilpilahden alueen yritysten kanssa.

Hankkeen alkupuolella keskityttiin Kilpilahden alueen mahdollisuuksien tunnistamiseen, alueen yritysten yhteisen bio- ja kiertotalousvision synnyttämiseen ja vision toteuttamista tukevan liiketoimintamallin kehittämiseen. Liiketoimintaympäristön analyysin pohjalta alueen merkittävimiksi kehitysteemoiksi tunnistettiin jätteet ja sivuvirrat, energia, tuotteet ja palvelut sekä yhteistyötä tukevat toimintatavat. Kilpilahden teollisuuspuiston yhteiseksi visioksi muodostui: *Kilpilahti, maailmanluokan teollinen kiertotalouskeskittymä – kestävä ja älykästä uusiutumista*. Vision kunnianhimoisen tavoitteen toteutuminen vaatii alueen yrityksiltä pitkäjänteistä ja tavoitteellista yhteistyötä sekä myös taloudellisesti että poliittisesti suotuisaa toimintaympäristöä.

Hankkeen alkupuoliskon aikana esiin tulleita teemoja analysoitiin ja hankkeen loppupuoliskon aihealueiksi valittiin kaksi kokonaisuutta: energiatehokkuus ja biojakeet. Näistä teemoista pidettiin molemmista oma työpaja yrityksille.

Vision toteutusta tukemaan synnytettiin kehitystyön toimintamalli, Pobi-verkosto. Pobi-verkoston tavoitteena on olla Kilpilahden teollisuutta tukevista toimijoista muodostuva yhdistysmuotoinen teollisuusalueen kehittäjäoperaattori, jolle vastuutetaan Kilpilahden palveluekosysteemin yhteinen kehittäminen.

Lisäksi Posintra päätti käynnistää alueen materiaali- ja energiavirtoja tarkastelevan TASE-hankkeen. Kilpailutuksen jälkeen työhön valitut Neste Jacobs ja Gaia Consulting toteuttivat hankkeen. Selvityksen tulokset valmistuivat helmikuussa 2017 ja ovat olleet hyödynnettävissä tässä hankkeessa. TASE-hankkeen aikana järjestettiin kaksi työpajaa ja haastateltiin 19 yritystä.

Teematyöpajojen ja TASE-hankkeen tulosten pohjalta järjestettiin alueen yrityksille työpaja, jossa luotiin yritysten yhteinen näkemys konkreettisten aloitteiden käynnistämisestä. Työpajassa keskityttiin tunnistettujen liiketoiminta-aihioiden toteutettavuuteen ja siten saatiin tulokseksi konkreettisia aloitteita.

Hankkeen ohjausryhmän kokouksia on pidetty koko hankkeen aikana 8 kpl. Ohjausryhmän kokouksissa on esitelty hankkeen etenemistä, tuloksia ja määritelty jatkotyön prioriteetteja. Posintran, Gaian ja Neste Jacobsin muodostama hanketiimi on pitänyt suunnittelukokouksia n. 7 kpl, ja niissä kokouksissa on valmisteltu ohjausryhmäkokousten raportointia ja muita hankkeelle tärkeitä konkreettisia toimia sekä laadittu hankekuvauksia esiteltäväksi eri

foorumeilla myös hankkeen ulkopuolella (esim. Sitra). Hanketiimi (Posintran henkilöstö, Gaian ja Neste Jacobs'in edustajat) on tehnyt useita yritystapaamisia ja käynyt yritysten kanssa keskusteluja sekä hankkeen alkaessa että sen kuluessa. Yritystapaamisia on ollut yhteensä 15 kpl, ja ne on listattu taulukossa 1.

Taulukko 1. Posintran haastattelemat palveluyritykset hankkeen jälkimmäisessä vaiheessa.

Yritys	Yhteyshenkilö	Päivämäärä
Gasum Oy	Sari Siitonen	2015
Oy Aga Ab	Gustaf Jáfs	2015
Fortum Oyj	Riitta Ståhl	2015
Neste Oyj	Niko Pihlman	2015
Itä-Uudenmaan Jätehuolto Oy	Vesa Heikkonen	2015
Borealis Polymers Oy	Jari Koivumäki	2015
Bilfinger Industrial Services Finland Oy	Jukka Puumalainen, Pekka Karppinen	2015
Neste Jacobs Oy	Jarmo Suominen	2015
Innogas Oy	Juha Pekka Karvonen	2017
Caverion Industria Oy	Olli Kelorita ja Joni Talja	2017
Delete Oy	Jaakko Mäenpää ja Jan-Olof Palm	2017
Arme Oy	Jukka Pyykönen ja Harry Bohm	2017
Mattila Porvoo Oy	Timo Jernberg	2017
Mahro Oy	Teemu Juutinen	2017
Porvoon Maske Oy	Mika Carling	2017
Helen Oy	Jouni Kivirinne	2017

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Kokousten, keskustelujen ja tapaamisten lisäksi Gaian ja Neste Jacobsin tiimi on tehnyt asiantuntijatyönä hankeaihioiden kuvauksia, tarkentanut niitä ja päivittänyt Pobi-verkoston toimintamallin kuvausta vastaamaan keskusteluissa ja työpajassa esiin tulleita näkemyksiä ja toiveita.

Tulokset

a. Yleiset havainnot

Hanke loi vahvan yhteiskehittämisen ilmapiirin Kilpilahden alueelle ja lähensi yritysten yhteistyötä. Tiiviissä yhteistyössä myös kaupunki ja viranomaiset saivat tietoa yritysten tarpeista kaavoitusta varten. Kaupungin kaavoitusprosessi ja elinkeinotoimen yhteistyö lähentyivät merkittävästi. Alueen visio herätti kiinnostusta sekä alueen yrityksissä että valtakunnallisesti. TASE-hankkeen lopussa tehdyn palautekyselyn perusteella 78 % vastanneista koki hankkeen tulokset hyödyllisiksi edustamalleen yritykselle.

Teemakohtaiset tulokset käsitellään neljänä kokonaisuutena (kohdat b - e alla). Tiekartan toimenpiteillä pyritään siihen, että Kilpilahdessa on toiminnassa kiertotalouden ekosysteemi vuoden 2021 loppuun mennessä.

- b. Kiertotalouden ekosysteemi
- c. Biojakeiden hyödyntäminen
- d. Ylijäämälämmön hyödyntäminen
- e. Edellytykset ja palvelut kuntoon uusien yritysten investointipäätösten tueksi

Lisäksi esitetään päivitetty Pobi-verkoston toimintamalli.

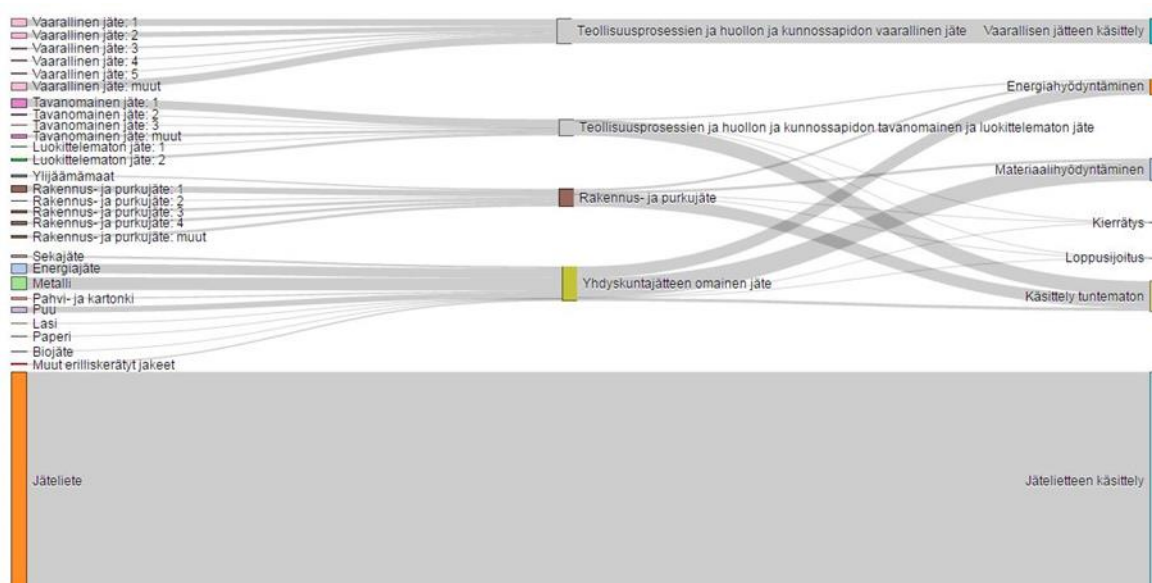
b. Kiertotalouden ekosysteemi

Kiertotaloudessa teollinen tuotanto ja raaka-aineiden kulutus perustuvat kierrättämiseen, jakamiseen ja vuokraamiseen tavoitteena, että materiaaleihin sitoutunut arvo säilyy mahdollisimman pitkään yhteiskunnassa. Näin ollen talouskasvu ei ole riippuvainen luonnonvarojen kulutuksesta. Kiertotalouden ekosysteemillä viitataan verkostoon, jossa erityyppiset toimijat, kuten yritykset, tutkimus-, koulutus- ja innovaatiosektori sekä julkiset toimijat, tekevät yhteistyötä yli toimialarajojen luodakseen toisiaan täydentäviä tuotteita ja palveluja tai kehittääkseen uudenlaista osaamista ja tuotantoresursseja. Liiketoimintaekosysteemejä on jo muodostunut muun muassa biokaasun ympärille.

Kiertotaloudelle ekosysteemit ovat oleellisia, sillä kiertotalouden edistäminen edellyttää usein laajamittaista yhteistyötä sekä arvoketjun toimijoiden välillä että yli arvoketjun.³

Kilpilahdessa teollisia sivuvirtoja hyödynnetään käytännössä paljon jo tällä hetkellä, esim. Nesteen ja Borealoksen välillä. Revanssi Oy on uusi konkreettinen askel kohti kiertotalouden ekosysteemiä. Pobi-hankkeen tulokset ovat antaneet hyvän pohjan Revanssi Oy:n perustamiselle. Revanssi Oy on uusi, Uudellamaalla toimiva kierrätys- ja jätehuoltopalveluyhtiö, joka tarjoaa materiaalien nouto-, vastaanotto- ja kierrätyspalveluita. Yrityksen perustivat Rosk'n Roll Oy Ab ja Itä Uudenmaan Jätehuolto Oy yhdessä Kuusakoski Oy:n kanssa heinäkuussa 2017.

Pobi-hankkeen aikana on tullut ilmi, että Kilpilahdessa syntyy edelleen merkittäviä määriä sivuvirtoja, joita voitaisiin hyödyntää osana modernia kiertotalousekosysteemiä. Kuvassa 2 esitetään arvio Kilpilahden alueen yhteisestä jätetaseesta.

Kuva 2. Havainnollinen visualisointi alueen yhteisestä jätetaseesta. Jätteiden ja jätelietteen määrä on yhteensä noin 15 000 tonnia (kuvassa Nesteen jätteistä mukana ainoastaan jäteliete).

c. Biojakeiden hyödyntäminen

Biojakeiden jalostaminen tukee Kilpilahden alueen kestävästä uudistumista ja biotalouden vauhdittamista. Kilpilahdessa Neste ja Borealis hyödyntävät jo nyt sivuvirtoja suuressa

³ Lähde Sitra: <https://www.sitra.fi/artikkelit/mita-nama-kasitteet-tarkoittavat/> (luettu 19.1.2018)

mittakaavassa. Alueella toteutettava mahdollinen biokaasulaitosinvestointi mahdollistaisi biojakeiden hyödyntämisen.

Alueella toimiva biokaasulaitos (kapasiteetti 25 GWh/v) voisi hyödyntää Kilpilahdessa muodostuvia biohajoavia jätteitä (yht. noin 12 500 t/v). Lisäksi, Itä-Uudenmaan alueelta löytyy mahdollisia syötteitä hyödynnettäväksi n. 11 000 t/v. Vaaditun kokonaissyötemäärän ollessa n. 33 000 - 43 000 t/v, laitos vaatisi syötteeksi myös esim. Uudenmaan alueella syntyvää kaupan ja palveluiden erilliskerättyä biojätettä sekä muiden jätevesilaitosten lietteitä (n. 10 000 - 20 000 t/v). Tosin uusin bioreaktoriteknologia (mm. BioGTS) voi mahdollistaa kannattavan toiminnan jo selvästi pienemmilläkin syötemäärillä.

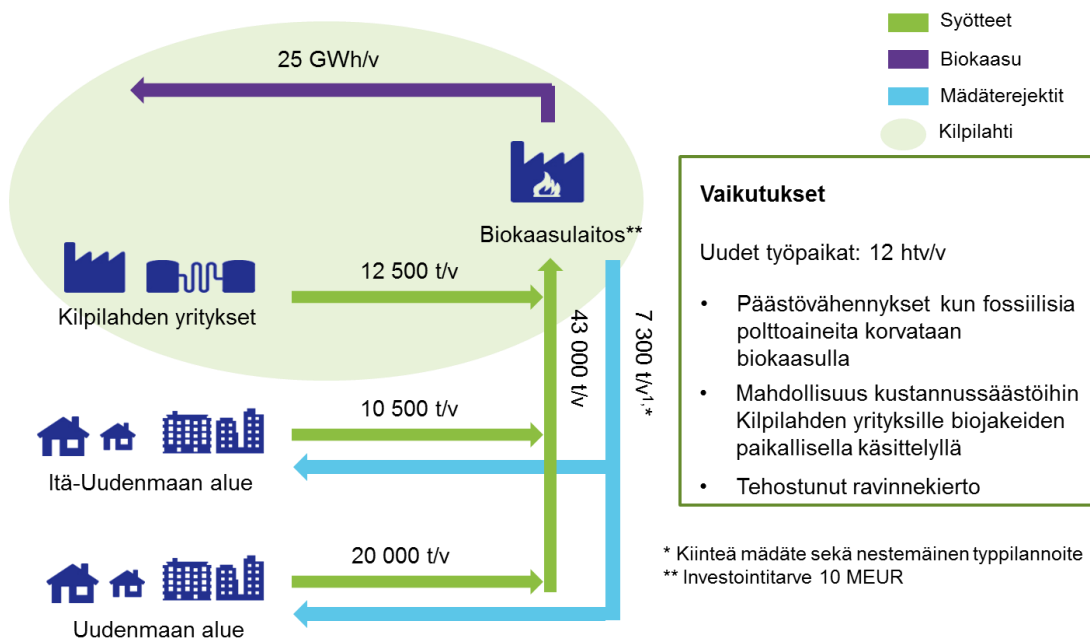
Teknologianäkökulmasta mahdollisen biokaasulaitosinvestoinnin riskit ovat pienet, koska teknologian kypsyysaste on hyvä ja ratkaisut ovat laajasti sovellettuja. Teollisuuden jakeet edellyttävät kuitenkin mädätyskokeita. Nesteen, Rosk n' Rollin ja ympäristöteknologiayritys Envor Group Oy:n kanssa pidetyn yhteisen kokouksen jälkeen muodostui alustava käsitys, että Nesteen jäteliete ja silikaattisakka ovat koostumukseltaan sellaisia, että niitä ei nykymääräysten mukaan voi sellaisenaan käyttää biokaasun raaka-aineina prosessissa syntyvän mädätterejektin laadun vuoksi.

Laitoksen arvioitu investointikustannus on useita miljoonia euroja. Havainnollinen kuva biokaasulaitoksen syötteistä sekä investoinnista ja sen kautta syntyvistä työpaikoista on esitetty kuvassa 3.

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

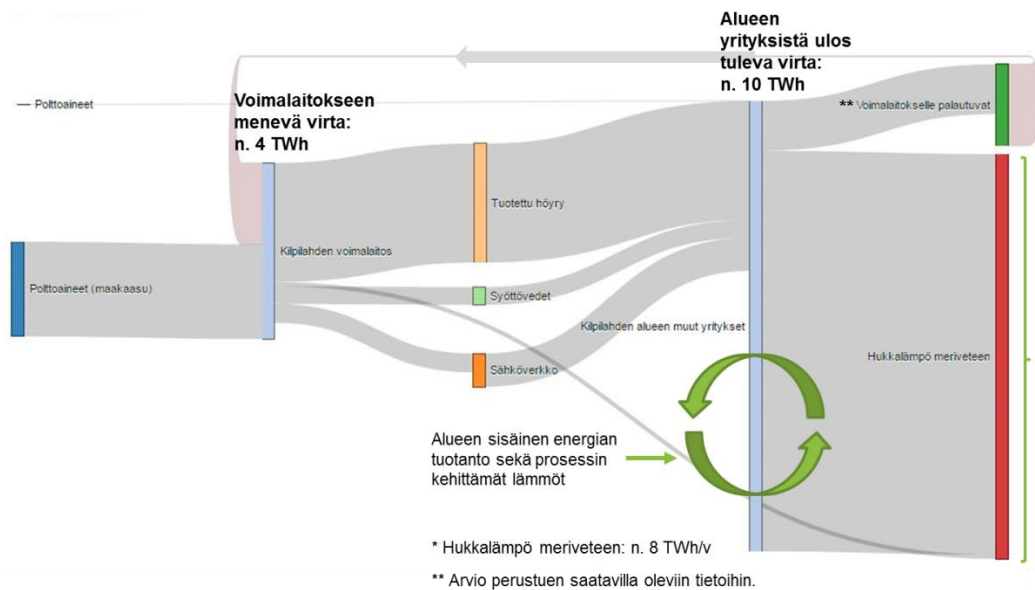

Kuva 3. Havainnollinen kuva biokaasulaitoksen syötteistä sekä investoinnista ja sen kautta syntyvistä työpaikoista.

d. Ylijäämälämmön hyödyntäminen

Kilpilahden alueella syntyy vuosittain noin 8 TWh hukkalämpöä. Hukkalämpö siirtyy nykyisin jäähdytysvesiverkon kautta mereen (jäähdytysveden lämpötila on 20 – 35°C). Hukkalämmön hyödyntäminen käytännössä on vaikeaa sen (pääasiassa) matalan lämpötilan vuoksi. Kuvassa 4 havainnollistetaan alueen energiatase.

Kuva 4. Havainnollinen visualisointi alueen yhteisestä energiataseesta.

Ylijäämälämmön hyödyntämiseen on useita toteutusvaihtoehtoja, kuten matalapainehöyryn korvaaminen koko alueen yhteisellä kuumavesikierrolla, ylijäämälämmön hyödyntäminen kaukolämpönä alueen ulkopuolella tai ylijäämälämmön hyödyntäminen sähköksi (tällä hetkellä, huomioiden vallitseva sähkön hinta, ei kuitenkaan ole tiedossa teknologiaa, joka mahdollistaisi hukkalämmön hyödyntämisen sähköksi kannattavasti).

Mahdollinen vaihtoehto ylijäämälämmön hyödyntämisen mahdollistamiseksi tulevaisuudessa olisi *Energy Efficiency Cluster Initiative -työryhmän* perustaminen. Työryhmä olisi osa kiertotalouden tiekarttaa. Todennäköisimmältä vaikuttava tapa tehostaa ylijäämälämmön hyödyntämistä Käpilahdessa voisi olla työryhmän fasilitoima yhteishanke, jossa Neste, Borealis, soveltuvat korkeakoulut, tutkimuslaitokset sekä teknologia- ja laitetoimittajat yhdessä löytävät ratkaisuja prosessien ylijäämälämmön hyödyntämiselle.

Ylijäämälämmön hyödyntämisestä Käpilahdessa on tehty lukuisia selvityksiä. Työryhmän tavoitteena olisi mm. kriittisten seurantakohteiden määrittäminen (esim. hyödyntämisen teknologiat, vihreän energian sertifikaatti, hyödyntämisen kohteet pääkaupunkiseudulla, infrastruktuuri-investointien uudet ratkaisut, investointimahdollisuuksien arviointi). Työryhmässä voitaisiin valita myös konkreettiset pilotointikohteet ylijäämälämmön hyödyntämiselle.

e. Edellytykset ja palvelut kuntoon uusien yritysten investointipäätösten tueksi

Vaadittavat toimenpiteet, jotka keskeisesti liittyvät uusien yritysten mahdollisiin investointipäätöksiin alueella voidaan jakaa neljään ryhmään:

1. Kulloon yritysalueen kaavoitus valmiiksi
2. Kunnallistekniikat tarjolle
3. Paremmat yrityspalvelut
4. Satamapalvelut ja logistiikka

Tiekartassa kuvattuja toimenpiteitä vievät eteenpäin Pobi-verkosto, Posintra ja Porvoon kaupunki.

f. Pobi-verkoston toimintamalli

Hankkeen loppuvaiheessa muotoiltiin Pobi-verkoston toimintamalli pk-yrityksiä palvelevaksi. Aiemmin yhdistystä oli ajateltu koko aluetta koskevana, mutta hankkeen tulosten pohjalta todettiin, että tarvetta on enemmän sekä alueella olevia sekä sinne haluavia pk-yrityksiä tukevalle toiminnalle. Toiminnan tehtävänä on pitää yhteyttä tehdasalueen yrityksiin ja kaupunkiin. Pobi-verkosto voisi toimia Posintran kautta ja järjestää pari kertaa vuodessa Kilpilahti Forumia⁴, johon osallistuisivat myös suuret yritykset. Pitkällä aikavälillä tavoitellaan myös pk-yritysten osallistumista vision toteuttamiseen.

Pobi-verkoston tehtävät

Pobi-verkosto on Kilpilahden kiertotalouspuistosta kiinnostuneiden pienten ja keskisuurten toimijoiden muodostama yhdistysmuotoinen teollisuuspalvelujen kehittämisen äänitorvi, joka vastaa alueen palvelujen yhteisestä kehittämisestä.

Pobi-verkoston missiona on katalysoida ja vauhdittaa yhteisiä uusia palveluja ja toiminnallisia ratkaisuja Kilpilahden teollisuusyrityksiä palvelevien yritysten tueksi ja täten edesauttaa Kilpilahden vision toteuttamista.

⁴ Kilpilahti Forum on säännöllisesti järjestettävä, Kilpilahden kiertotalouspuistoon liittyviä asioita käsittelevä keskustelu- ja verkostoitumistilaisuus kunnallis- ja liike-elämän vaikuttajille, kutsuvieraille ja median edustajille.

Pobi-verkosto toimii myös jäsentensä yhteisten etujen ajajana Porvoon kaupungin ja Kilpilahden teollisuusalueen yritysten suuntaan.

Pobi-verkosto vastaa kehitystoimintaan liittyvän yhteisen dialogin ylläpidosta, yhteishankkeiden aktivoinnista sekä alueen sisäisestä ja ulkoisesta viestinnästä.

Lisäksi Pobi-verkosto vastaa Kilpilahden kiertotalouspuiston brändistä ja vetovoimasta sekä myöhemmin myös aktiivisesta Invest in -toiminnasta.

Vaikuttamisen teemat

Pobi-verkosto hyödyttää pääasiassa alueen palveluyrityksiä ja vaikuttamisen kohteina ovat lähinnä Porvoon kaupunki, alueen koulutusorganisaatiot ja isot yritykset. Vaikuttamisen teemoiksi on tunnistettu:

- Palvelut
 - Jätelogistiikka
 - Kokous- ja neuvottelutiloja
 - Terveyspalveluja
 - Ravintolatoiminta
 - Yms.
- Verkostointi
 - Kilpilahti Forum kahdesti vuodessa
 - Tietojen vaihtoa alueen kehityksestä ja hankkeista
 - Oppilaitosyhteistyön koordinoimista
 - Vaikuttamista Kilpilahden suuryritysten ja Porvoon suuntaan
- Näkyvyys ja markkinointi
 - Materiaalien ja jätteiden vaihto-, osto- ja myynti-toiminta
 - Osaaminen esille
 - Vahvistuva imago
 - Invest In -toiminta

Päämäärät ja tavoitteet

Pobi verkoston alustavia päämääriä on hahmoteltu hankkeessa siten, että Kilpilahti lunastaa kunnianhimoisen visionsa olla maailmanluokan teollinen kiertotalouskeskittymä vuoteen 2025 mennessä. *Pobi verkoston päämäärät koskevat Kilpilahden kiertotalouspuistossa toimivia palveluyrityksiä sekä alueiden mahdollisia uusia toimijoita.*

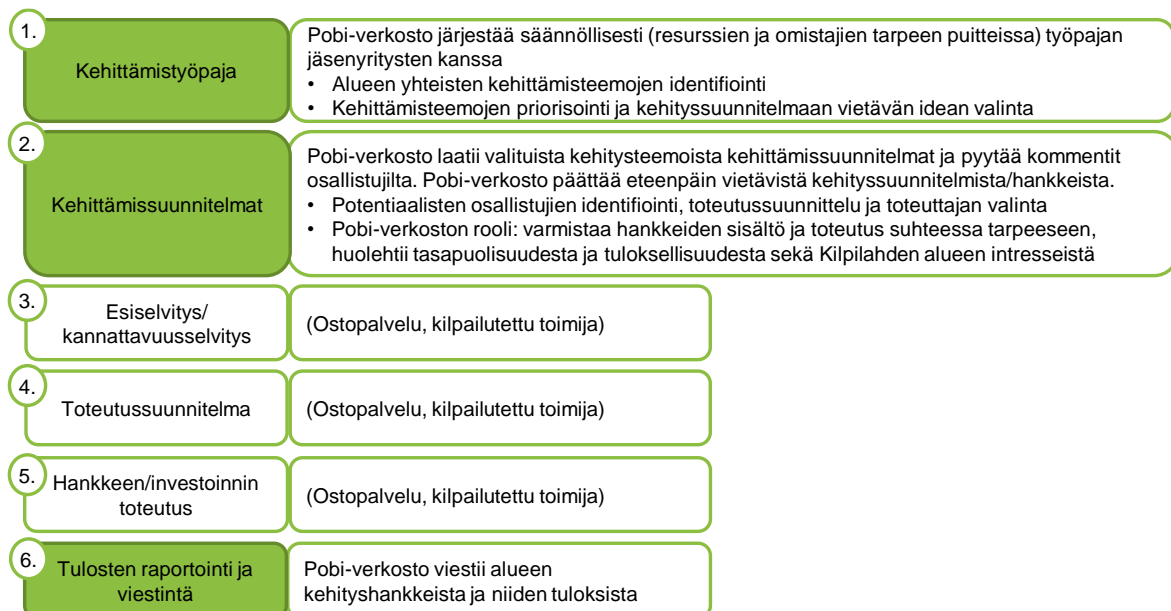
Pobi-verkoston päämääräksi on määritelty vuoteen 2025 mennessä

- Vaikuttaa jäsenyritysten liikevaihdon kasvuun
- Lisätä alueelle uusia yrityksiä ja työpaikkoja

- Kasvattaa Kilpilahden kiertotalouspuiston tunnettuutta kiertotalouden toimijana

Pobi-verkoston tavoitteet määritellään verkoston käynnistämisen yhteydessä ja niille määritellään myös mittarit (KPI). Kriittisiä mittareita ovat mm.

- Kehitystoiminta
 - Palvelukeskuksen toteutuminen
 - Kiinteän jätteen logistiikan käynnistyminen
 - Uusien jäsenten määrä
- Invest in -toiminta
 - Kansainvälisen uutiskynnyksen ylittävät uutiset
 - Invest in -kontaktointit ja uudet yritykset
 - Vierailut alueella
- Ulkoinen viestintä
 - Kilpilahti Forumit
 - Uutisia
 - Mediatilaisuuksia

Kuva 5. Esimerkki kehityshankkeen prosessista

Toimintamalli ja rahoitus

Pobi-verkosto koordinoi alueen kehitystoimintaa temaattisten yhteistyöryhmien kautta. Mahdollisten kehityshankkeiden suunnittelu tapahtuu kuitenkin yhteistyöryhmissä, jotka

muodostuvat alueen yrityksistä yritysten kiinnostusten mukaan. Yhteistyöryhmien teemat voivat olla esimerkiksi palvelukeskuksen kehittäminen, aluevaraston suunnittelu ja kiinteän jätteen hyödyntäminen. Kehityshankkeen prosessi on esitetty Kuvassa 5.

Pobi-verkoston rahoitus tulee verkoston mahdollisesta jäsenmaksusta, joka riippuu jäsenyrityksen koosta.

Jäsenet ja sidosryhmät

Pobi-verkoston jäseniä ovat kaikki Kilpilahden alueella toimivat palveluyritykset ja halukkaat muut tahot sekä sidosryhmiä alueen suuryritysten lisäksi potentiaaliset uudet pk-yritykset ja investorit, Porvoon kaupungin johto ja päättäjät, Itä-Uudenmaan kehitysyritys Posintra, tutkimuslaitokset ja yliopistot, teollisuusjärjestöt ja yritysten muut foorumit, tutkimus- ja selvityshankkeiden rahoittajat, valtakunnan päättäjät, media ja Invest In –verkosto. Pobi-verkoston toimintaa ja sidosryhmiä on havainnollistettu kuvassa 6. Pobi-verkosto työskentelee läheisessä yhteistyössä Porvoon kaupungin ja alueen suurten yritysten kanssa.

Toimenpidesuosituks

Hankkeen tulosten pohjalta suositellaan joitakin toimenpiteitä, joilla kehittäminen Kilpilahden alueella jatkuu. Yhteistyön käynnistäminen Pobi-verkoston ja Kilpilahti Forumin avulla on tärkeää kaikkien tarkasteltujen aihealueiden kannalta. Revanssi Oy:n toimintaedellytysten varmistaminen ja vastaavien uusien kiertotalousyritysten toiminnan aktivointi veisi eteenpäin kiertotalouteen suuntautuvaa teemaa. Biojakeet-aihealueella tarvitaan biokaasulaitosinvestointien vauhdittamista ja siitä kiinnostuneiden yritysten tukemista. Hukkalämmön hyödyntämisessä tarvitaan rinnakkaisina toimenpiteitä jatkuvan päättäjätason dialogin ja yhteydenpidon käynnistämistä pääkaupunkiseudun, Porvoon kaupungin ja Kilpilahden toimijoiden kesken sekä Energy Efficiency Clusterin käynnistämistä, pilottikohteiden tunnistamista ja hankkeiden toteutusta.

Alle on listattu konkreettisia toimenpiteitä, joilla osaltaan pyritään edesauttamaan uusien yritysten sijoittumista alueelle. Nämä toimenpiteet tulisi toteuttaa jo kaksi vuotta aiemmin kuin tiekartassa on suunniteltu eli vuoteen 2020 mennessä, jotta edellytykset liiketoiminnan kehittämiseen Kilpilahden alueella ovat olemassa.

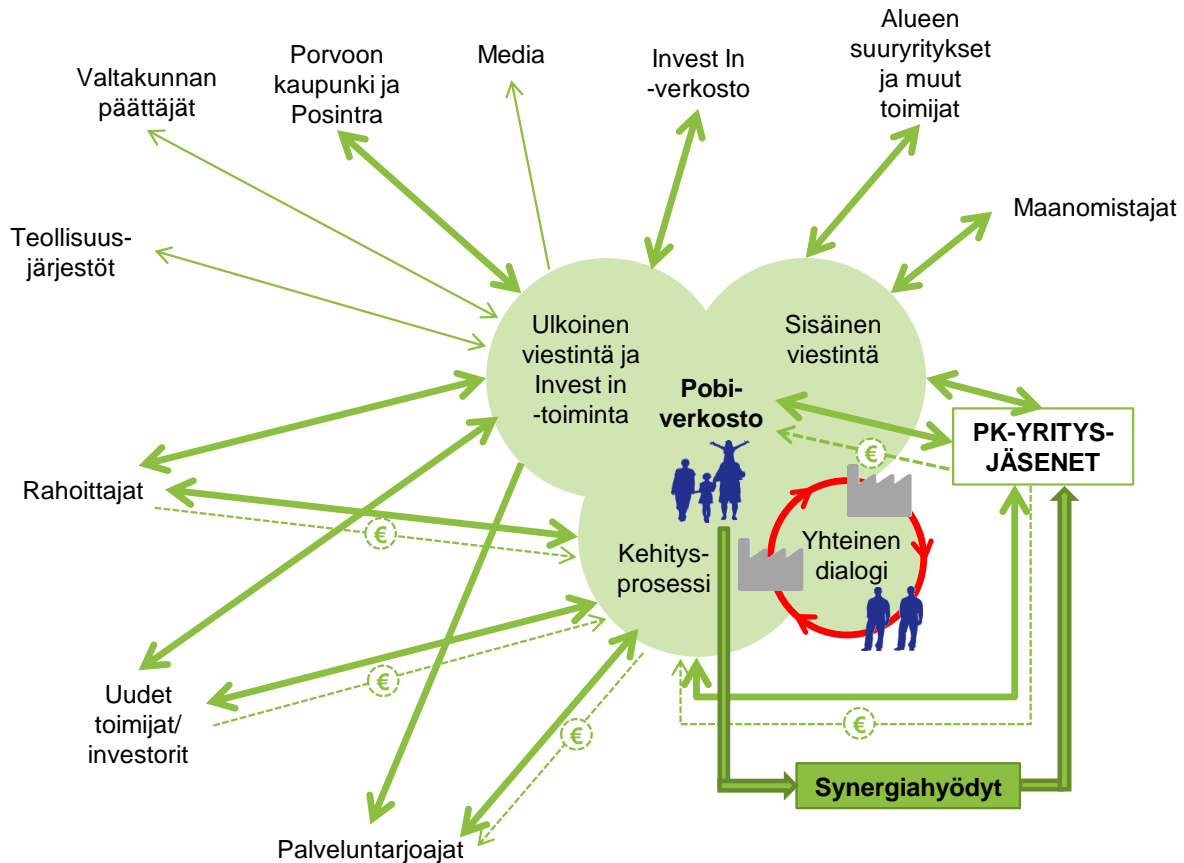
1. Kulloon yritysalueen kaavoitus valmiiksi
 - Kaavoitus valmiiksi
 - Maankäyttösopimukset
2. Kunnallistekniikat tarjolle

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

- Tonttien markkinointi
 - Kuituverkon hankinta
 - Kadut, kunnallistekniikka ja IT-yhteydet tonteille
3. Paremmat yrityspalvelut
- Kiinteistösijoittajan hankinta
 - Kilpilahden kiertotalouspuiston markkinointi / Invest-in
 - "Pobi Tower'in" suunnittelu
 - "Pobi Tower'in" rakentaminen
4. Satamapalvelut ja logistiikka

Kuva 6. Pobi-verkoston toiminta ja sidosryhmät.

Yhteenveto ja johtopäätökset

Hanke on nostanut Kilpilahden merkitystä ja arvostusta kansallisesti. Kilpilahden pääyritykset (Neste, Borealis) ovat sitoutuneet ja esittäneet avoimen yhteistyökutsun muille yrityksille investoida ylijäämälämmön (uusiolämmön) hyödyntämiskäytösten selvittämiseen,

testaamiseen ja käyttöönottoon, jos ratkaisuihin on teknis-taloudellista potentiaalia. Voimakas panostaminen kaavoitusprosessin etenemiseen sekä siitä seuraaviin mahdollisuuksiin synnyttää uutta yritystoimintaa ja yritystoiminnan puitteita Kilpilahden kiertotalouspuiston alueelle. Pobi-hanke on ratkaisevalla tavalla tuonut yritykset yhteen kehittämään aluetta ja hakemaan yhteisiä hyötyjä.

Matkalla kohti Kilpilahden toteutunutta visiota on erityisen tärkeää huolehtia yritysten tiivistyneen yhteistyön jatkamisesta ja edelleen kehittämisestä sekä resursoinnista. Toisaalta on todettava, että uusien toimijoiden houkuttelevuus alueelle voi onnistua vasta, kun alueella on olemassa sille riittävät edellytykset (esim. kaavoitus, tontit ja tilat, toiminnan infrastruktuuri, yrityspalvelut).

Heti hankkeen käynnistyessä kävi ilmi, että hankkeelle oli tarvetta ja tilaus - siksi yritykset suhtautuivat yhteisiin keskusteluihin ja tilaisuuksiin innolla ja asteittain lisääntyneellä avoimuudella. Erityisesti TASE-hankkeen tulokset konkretisoivat yhteisen potentiaalini, joka muodostuu alueella syntyvistä sivu- ja hukkavirroista. Hanke edesauttoi investointipäätöksiä esimerkiksi Revanssin tapauksessa. Kaiken kaikkiaan alueella on potentiaalia ja innostusta yhteiseen kehittämistyöhön, mikä on erinomainen lähtökohta seuraaville kehittämisen vaiheille, joita Kilpilahti Forum, Pobi-verkosto ja muut yhteiset toimenpiteet voivat viedä eteenpäin.

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

